

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/60/2008

PREFERENCJE PARTYJNE W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w kwietniu¹, udział w nich wzięłoby 58% ankietowanych, o 3 punkty procentowe mniej niż na początku marca. Od listopada ubiegłego roku obserwujemy typowy dla okresu powyborczego, choć dość nietypowo rozciągnięty w czasie, spadek deklaracji uczestnictwa w wyborach. Obecnie swój udział w głosowaniu zapowiada dokładnie taki sam odsetek badanych jak we wrześniu 2007 roku. Mimo spadku deklaracji uczestnictwa, poziom gotowości Polaków do czynnego udziału w procedurach demokratycznych wciąż jest wyższy niż przed ubiegłorocznymi wyborami – średnia deklarowana frekwencja w ciągu sześciu miesięcy przed rozpoczęciem kampanii wyborczej wyniosła bowiem 53,5%.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IX 2007	X 2007	XI 2007	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008
	w procentach							
Na pewno wzięł(ę)by(m)/wezmę w nich udział	58	71	68	65	65	62	61	58
Nie wiem, czy wzięł(ę)by(m)/wezmę w nich udział	16	14	16	14	14	14	15	15
Na pewno nie wzięł(ę)by(m)/wezmę w nich udziału	27	16	16	22	21	24	25	27

W kwietniu największym poparciem społecznym cieszy się Platforma Obywatelska. Chęć głosowania na rządzącą partię deklaruje niespełna połowa Polaków zdecydowanych wziąć udział w ewentualnych wyborach (49%). Od lutego notowania PO praktycznie się nie zmieniają. Na drugim miejscu znajduje się PiS, popierany obecnie przez 18% osób wybierających się na wybory. W porównaniu z poprzednim miesiącem poparcie dla tej partii zmalało o 4 punkty procentowe. Obecne notowania PiS są najgorsze od marca 2005 roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (215) zrealizowano w dniach 11–14 kwietnia 2008 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**						Wyniki wyborów parlamentarnych
	XI 2007	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	
	w procentach						
Platforma Obywatelska RP	47	50	53	48	49	49	41,51
Prawo i Sprawiedliwość	25	22	21	19	22	18	32,11
SLD/ Lewica i Demokraci	8*	8*	7*	9*	5*	5	13,15*
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	7	6	5	4	4	8,91
Liga Polskich Rodzin	1	1	1	2	2	2	1,30
Partia Kobiet	0	1	1	1	2	2	0,28
KPEiR	0	1	2	1	2	1	-
Polska Partia Pracy	0	1	1	1	1	1	0,99
Samoobrona RP	1	2	1	1	0	1	1,54
SdPI	-	-	-	-	-	1	-
UP	-	-	-	-	-	1	-
UPR	0	0	1	0	0	1	-
Inne	0	1	0	1	1	0	0,22
Trudno powiedzieć	9	7	7	11	13	14	-
N=	587	559	578	704	732	635	16 142 202

* Deklaracje poparcia dla koalicji Lewica i Demokraci (SLD + SdPI + UP + PD)
 ** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

W tym miesiącu po raz pierwszy od prawie półtora roku zbadaliśmy oddzielnie poparcie dla każdej z partii tworzących do niedawna koalicję Lewica i Demokraci. Podobnie jak w momencie zawiązania LiD, największe szanse na samodzielne wejście do parlamentu ma SLD, popierane obecnie przez 5% zadeklarowanych wyborców. To dokładnie tyle, ile w naszym marcowym rankingu osiągnął cały LiD, a zarazem tyle, ile uzyskało SLD w ostatnim pomiarze przed utworzeniem tej koalicji. Pozostałe partie lewicy, które wchodziły w skład LiD-u w czasie jego istnienia, nie zmieniły swojego stanu posiadania. Zarówno na SdPI, jak i na UP chce głosować po 1% zadeklarowanych wyborców – dokładnie tyle, ile przed powołaniem do życia LiD. Natomiast Partia Demokratyczna, którą przed utworzeniem LiD popierało również 1% potencjalnych wyborców, straciła zwolenników. Obecnie ma znikome poparcie (0,3%).

Od ubiegłego miesiąca nie zmieniła się liczba sympatyków drugiej z partii tworzących koalicję rządową – PSL. W kwietniu partia wicepremiera Waldemara Pawlaka mogłaby liczyć na głosy 4% uczestników potencjalnych wyborów, tyle samo co w marcu. Są to najniższe notowania tej partii od ubiegłorocznych wyborów. Z takim wynikiem PSL nie wprowadziłoby do Sejmu swoich przedstawicieli, gdyby głosowanie odbywało się w tym miesiącu.

Jeszcze mniej zadeklarowanych wyborców poparłoby w tym miesiącu Partię Kobiet oraz LPR (po 2%). W kwietniu minimalne poparcie mają jeszcze Samoobrona, KPEiR, PPP i UPR (po 1%). Umieszczona po raz pierwszy na naszej liście partia byłego premiera Leszka Millera (Polska Lewica) uzyskała znikome poparcie (0,2%).

Od początku roku obserwujemy wzrost odsetka wyborców pewnych swego udziału w wyborach parlamentarnych, jednak niepotrafiących się zdecydować, którą partię poprzeć. W kwietniu 14% potencjalnych uczestników głosowania zadeklarowało, że nie wie, na którą partię oddałoby swój głos.

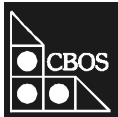

Początek wiosny nie przyniósł zmian w poparciu dla rządzących partii – zarówno PO, jak i PSL mają dokładnie tyle samo zwolenników co przed miesiącem. Niemniej warto zauważyć, że na obecności w koalicji rządowej zyskała tylko Platforma Obywatelska, natomiast PSL jest politycznie wciąż najwyraźniej „pod kreską”.

Być może niezbyt udana rozgrywka polityczna związana z ratyfikacją traktatu lizbońskiego sprawiła, że spadło poparcie dla najbardziej liczącej się partii opozycyjnej – PiS. W kwietniu ugrupowanie Jarosława Kaczyńskiego ma najgorsze od trzech lat notowania.

Zgodnie z przysłowiem „zgoda buduje”, bezpośrednio po utworzeniu LiD koalicja ta uzyskała lepszy wynik (12% w grudniu 2006 roku), niż wynosiła suma głosów oddanych na każdą z tworzących ją partii miesiąc wcześniej (8%). Jednak w przypadku tej koalicji nie sprawdziła się druga część przysłowia – „niezgoda rujnuje”. Po wciąż oprotestowywanym wycofaniu się SLD z politycznego związku z Partią Demokratyczną łączne poparcie dla wszystkich partii lewicowych tworzących LiD jest nieco wyższe niż dla tej koalicji przed miesiącem. Mało widoczna obecność w LiD zaszkodziła notowaniom Partii Demokratycznej, o której istnieniu wyborcy najwyraźniej zapomnieli. Można powiedzieć, że w obecnym układzie sił na scenie politycznej z Lewicy i Demokratów została tylko Lewica.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	58	15	27	1100
Płeć				
Mężczyźni	58	12	29	523
Kobiety	57	18	25	577
Wiek				
18-24 lata	67	11	22	159
25-34	62	15	23	204
35-44	49	20	30	180
45-54	60	13	27	180
55-64	57	14	29	181
65 lat i więcej	52	16	32	196
Miejsce zamieszkania				
Wieś	49	17	34	409
Miasto do 20 tys.	55	20	25	151
20-100 tys.	63	13	25	215
101-500 tys.	61	12	27	171
501 tys. i więcej mieszk.	72	14	15	155
Wykształcenie				
Podstawowe	46	17	38	291
Zasadnicze zawodowe	47	18	35	282
Średnie	67	14	19	372
Wyższe	78	10	13	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	79	11	10	98
Prac.umysł.niż.szczebła	70	13	17	90
Pracownicy fiz.- umysł.	50	24	26	89
Robotnicy wykwalifikowani	50	18	32	130
Robotnicy niewykwalifik.	37	18	45	53
Rolnicy	48	22	30	33
Pracujący na własny rach.	66	4	30	41
Bierni zawodowo				
Renciści	47	16	36	106
Emeryci	54	15	31	253
Uczniowie i studenci	75	7	18	90
Bezrobotni	59	13	28	85
Gospodynie domowe i inni	56	19	25	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	71	14	15	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	51	18	32	75
sekt. pryw. poza rolnict.	56	16	29	278
prywatnym gosp. rolnym	54	19	27	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	42	18	40	66
301-500	49	17	34	104
501-900	56	16	28	237
901-1200	63	11	25	145
Powyżej 1200 zł	72	10	19	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	16	39	199
Średnie	55	19	26	528
Dobre	68	9	23	373
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	59	12	29	39
Raz w tygodniu	61	17	22	554
1-2 razy w miesiącu	55	18	28	199
Kilka razy w roku	57	10	33	197
W ogóle nie uczestniczy	45	11	44	110
Poglądy polityczne				
Lewica	69	13	18	126
Centrum	56	14	30	323
Prawica	69	11	20	355
Trudno powiedzieć	42	21	37	296

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	LPR	Partia Demokra- tyczna	Partia Kobiet	PO RP	Polska Lewica	PPP	PSL	Prawica Rzeczypo- spolitej
Ogółem	1	2	0	2	49	0	1	4	0
Płeć									
Mężczyźni	1	1	1	1	48	0	1	5	0
Kobiety	2	3	0	3	50	0	1	3	1
Wiek									
18-24 lata	0	0	1	1	59	0	0	3	0
25-34	1	3	0	2	60	0	0	3	0
35-44	0	3	1	3	51	2	5	3	0
45-54	1	2	0	2	46	0	1	6	1
55-64	1	0	0	1	49	0	0	5	1
65 lat i więcej	5	1	0	1	26	0	0	4	0
Miejsce zamieszkania									
Wieś	1	2	0	1	33	1	1	9	0
Miasto do 20 tys.	1	3	0	0	51	0	3	3	0
20-100 tys.	2	3	0	3	55	0	0	2	0
101-500 tys.	3	0	2	0	49	0	1	1	1
501 tys.i więcej mieszk.	0	0	0	6	69	0	0	0	1
Wykształcenie									
Podstawowe	2	3	0	2	34	0	1	4	0
Zasadnicze zawodowe	2	2	0	2	42	1	1	5	0
Średnie	2	1	0	1	54	0	1	4	0
Wyższe	0	0	1	3	62	0	0	2	2
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier.,inteligencja	0	0	1	6	64	0	0	2	0
Prac.umysł.niż.szczebla	1	4	0	1	61	0	0	0	0
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	0	56	0	0	4	0
Robotnicy wykwalifikowani	0	6	0	2	44	0	3	4	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	4	0	0	44	7	8	0	0
Rolnicy	0	0	0	0	29	0	5	16	0
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	60	0	0	0	0
Bierni zawodowo									
Renciści	6	0	0	0	23	0	2	4	0
Emeryci	2	1	0	2	36	0	0	6	1
Uczniowie i studenci	0	0	1	2	64	0	0	2	0
Bezrobotni	4	4	0	0	45	0	0	7	0
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	6	70	0	0	4	0
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	1	2	0	3	50	0	0	2	0
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	0	2	2	0	53	0	0	6	0
sekt. pryw. poza rolnict.	0	3	0	2	59	0	2	1	0
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	4	23	6	3	14	0
Dochody na jedną osobę									
Do 300 zł	0	8	0	0	23	0	0	6	0
301-500	2	3	0	2	39	0	3	5	0
501-900	2	2	0	1	44	0	2	6	0
901-1200	4	3	0	4	58	0	0	2	1
Powyżej 1200 zł	1	0	0	3	58	0	0	2	1
Ocena własnych war. mater.									
Złe	3	3	0	3	28	0	3	6	1
Średnie	1	1	0	2	44	0	1	4	0
Dobre	1	2	1	2	63	1	0	3	0
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	0	3	0	5	15	0	0	0	0
Raz w tygodniu	1	2	0	1	44	0	0	5	0
1-2 razy w miesiącu	4	0	1	1	59	1	2	3	1
Kilka razy w roku	0	2	0	2	56	0	1	3	0
W ogóle nie uczestniczy	4	0	0	2	59	0	0	4	0
Poglądy polityczne									
Lewica	3	1	0	4	33	2	0	3	0
Centrum	1	1	1	2	59	0	1	4	0
Prawica	1	2	0	0	54	0	1	3	0
Trudno powiedzieć	3	1	0	3	34	0	2	4	0

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	PiS	Samoobrona	SdPl	SLD	UPR	UP	Inne	Trudno powie- dzieć	Liczba osób
Ogółem	18	1	1	5	1	1	0	14	635
Płeć									
Mężczyźni	21	1	2	6	2	1	0	11	306
Kobiety	15	1	1	4	0	1	0	16	329
Wiek									
18-24 lata	15	3	0	4	2	1	0	12	106
25-34	10	1	1	0	2	1	0	17	126
35-44	17	2	0	3	1	0	0	9	89
45-54	22	0	2	6	1	0	0	11	108
55-64	18	2	1	5	0	2	1	15	103
65 lat i więcej	26	0	3	13	0	1	1	19	103
Miejsce zamieszkania									
Wieś	26	4	1	3	1	0	0	19	202
Miasto do 20 tys.	17	0	1	5	2	0	0	14	83
20-100 tys.	15	0	1	10	0	1	0	8	135
101-500 tys.	16	0	1	4	2	1	1	20	104
501 tys.i więcej mieszk.	10	0	3	4	1	1	0	6	111
Wykształcenie									
Podstawowe	26	4	1	4	0	0	1	19	133
Zasadnicze zawodowe	21	1	0	5	0	0	0	18	133
Średnie	14	0	1	5	2	1	0	12	247
Wyższe	13	0	2	6	1	1	0	7	122
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	13	0	2	3	1	1	0	6	77
Prac.umysł.niż.szczebla	9	0	0	6	3	0	0	14	63
Pracownicy fiz.- umysł.	21	0	0	6	0	3	0	10	45
Robotnicy wykwalifikowani	23	0	2	3	0	0	0	14	65
Robotnicy niewykwalifik.	14	8	0	0	0	0	0	13	19
Rolnicy	4	7	0	0	5	0	0	34	16
Pracujący na własny rach.	20	0	5	0	4	0	0	12	27
Bierni zawodowo									
Renciści	25	4	0	9	0	0	0	28	50
Emeryci	21	0	2	11	0	1	1	14	136
Uczniowie i studenci	19	4	0	1	2	0	0	4	68
Bezrobotni	13	0	0	0	0	2	0	26	50
Gospodynie domowe i inni	17	0	0	0	0	0	0	2	18
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	22	0	1	6	1	2	0	10	110
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	14	0	0	6	2	0	0	14	38
sekt. pryw. poza rolnict.	13	2	2	3	2	0	0	10	154
prywatnym gosp. rolnym	13	5	0	0	3	0	0	27	23
Dochody na jedną osobę									
Do 300 zł	27	12	0	0	0	0	3	21	28
301-500	20	4	3	5	0	2	0	12	51
501-900	21	0	2	5	0	0	0	15	133
901-1200	13	0	0	7	1	1	0	7	92
Powyżej 1200 zł	11	0	2	7	1	1	1	12	103
Ocena własnych war. mater.									
Złe	18	4	1	5	0	1	1	24	90
Średnie	23	1	1	5	0	0	0	16	291
Dobre	12	1	1	6	2	1	0	7	254
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	43	5	0	3	0	0	0	26	23
Raz w tygodniu	23	1	1	3	0	1	0	16	339
1-2 razy w miesiącu	8	2	1	2	1	1	1	12	109
Kilka razy w roku	10	0	2	7	1	1	0	14	113
W ogóle nie uczestniczy	10	0	0	17	5	0	0	0	50
Poglądy polityczne									
Lewica	7	0	7	32	1	2	0	4	87
Centrum	12	2	0	1	2	0	0	14	180
Prawica	28	0	0	0	1	1	0	7	244
Trudno powiedzieć	14	3	0	2	0	0	1	33	124